

Kulturdepartementet

Yttrande över betänkandet Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5)

Burlövs kommun har tagit del av kulturdepartementets betänkande Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5) och vill lämna följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Burlövs kommun anser att demokratiutredningens betänkande svarar upp mot det som efterfrågades i dess direktiv. Betänkandet har förutsättningar att bidra till omfattande samtal och diskussioner bland såväl politiker som tjänstemän och kan på så sätt bidra till att peka ut den fortsatta riktningen för utvecklingen av Sveriges demokratimodell.

Betänkandets bakgrundsbeskrivningar är informativa och klagörande, resonemangen i betänkandet är överlag tydligt formulerade samt förslag och bedömningar väl argumenterade för. En försiktighet i formuleringar av förslag och bedömningar, av respekt för det kommunala självstyret, noteras.

Burlövs kommun avstår från att lämna synpunkter i vissa fall där i första hand den statliga nivån eller de politiska partierna berörs. Kommunens argumentation för yttrandena är genomgående kortfattade för att på regeringskansliets anmodan underlätta arbetet med att sammanställa remissvaren. I några fall ställer sig Burlövs kommun positiv till förslag eller bedömning utan att understryka särskilda skäl för det, vilket innebär ett stöd för betänkandets argumentation.

Burlövs kommun vill även konstatera att flera av de förslag som presenteras i demokratiutredningens betänkande avser aktiviteter som kommunen redan genomför.

Burlövs kommun välkomnar särskilt de förslag och bedömningar som vill främja medborgarnas inflytande och delaktighet genom att använda sig av olika tekniska möjligheter, t.ex. den nationella webbplatsen för folkinitiativ och folkmotioner, och rekommendationen att kommuner och landsting ska samla den information som på olika sätt rör demokratifrågor på en särskild sida på webbplatsen.

Kommunen konstaterar att utredningen rekommenderar att kommunerna antar en lång rad av styrande dokument; demokratipolicy, ungdomspolitisk policy, mångfaldspolicy, policy för förläggande av sammanträden, likabehandlingsplan, handlingsplan för att förebygga eller motverka hot och våld mot förtroendevalda, riktlinjer för hur samråd och medborgardialoger ska genomföras etc. Kommunen menar att det är det systematiska och strategiska förhållningssättet till demokratifrågorna som är det viktiga, och att statliga direktiv att anta ett visst styrdokument inte nödvändigtvis är det bästa sättet att

uppnå ett sådant förhållningssätt. Burlövs kommun är tveksamma till om den samlade mängden styrdokument de facto gynnar den demokratiska utvecklingen eller om de snarast riskerar att byråkratisera det demokratiska förhållningssättet.

Rubriceringen i yttrandet överensstämmer med betänkandets rubriker och numrering.

5. Valdeltagande och politiskt engagemang mellan valen

Burlövs kommun instämmer i utredningens bedömningar att möjligheten till tillgängliga mötesplatser för sociala möten bör förbättras i kommunerna och att kommunen bör säkerställa att allmänheten på kommunens webbplats har tillgång till tillförlitlig information om de bestämmelser som gäller för politiska möten och demonstrationer.

7. De förtroendevalda och den sociala representativiteten

Burlövs kommun tillstyrker förslaget att den sociala representativiteten i de politiska församlingarna på nationell och lokal nivå ska följas upp av SCB en gång per mandatperiod.

8. De förtroendevaldas villkor

Burlövs kommun tillstyrker förslagen att utöka möjligheten att behålla ett uppdrag trots flytt från kommunen eller landstinget till att också omfatta fullmäktigeledamot samt att kommunen ska verka för att förtroendevalda ska kunna fullgöra sina uppdrag under trygga och säkra former.

Likaså tillstyrker Burlövs kommun förslaget att fullmäktige får besluta att en förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska få vara ledig från sitt uppdrag under en tidsbegränsad period, dock högst ett år, för att vara föräldraledig eller frånvarande på grund av sjukdom.

9. Den lokala politikens organisering

Burlövs kommun instämmer i att fullmäktige bör besluta om en uppdragsbeskrivning för ordföranden i kommunstyrelsen och nämnderna samt övriga förtroendevalda som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid. Kommunen ser också positivt på att utredningen har valt att **inte** föreslå en reglering för att fullmäktige ska kunna begränsa antalet mandatperioder som en förtroendevald kan vara ordförande, då det skulle vara en inskränkning på partiernas nomineringsmakt.

Burlövs kommun tillstyrker även förslaget att fullmäktige ska kunna hålla debatter utan samband med annan handläggning, och ser det som en möjlighet att vitalisera fullmäktige och öka medborgarnas intresse för den lokala politiken, men vill framhålla att frågorna måste vara sådana att de kvalificerar i kommunallagens syfte med kommunfullmäktige, dvs. av principiell karaktär.

10. Deltagande och inflytande på nationell nivå

Burlövs kommun tillstyrker och välkomnar förslaget att utveckla digitala verktyg för remisshantering m.m.

11. Medborgardialog och samråd i kommuner och landsting

Burlövs kommun anser att utredningen på ett bra sätt belyser dilemmat med medborgardialoger, som å ena sidan kan bidra till att de beslut som fattas blir bättre förankrade, men å andra sidan riskerar att skapa falska förhoppningar om inflytande, och därmed bidra till att urholka förtroendet för den lokala demokratin. Kommunen instämmer i att det måste vara tydligt för kommunmedlemmarna om när och i vilka frågor som möjlighet att framföra synpunkter finns och vilka möjligheter att påverka som ges, och anser därför att rekommendationen att kommunen på sin webbsida har en plats där all information och alla redskap som är relevanta för den demokratiska delaktigheten bland de som bor och verkar i kommunen eller i en kommun inom landstinget görs tillgänglig är bra.

Kommunen instämmer i att det är viktigt att ha ett systematiskt och genomtänkt demokratifrämjande arbete, men anser inte att fler styrdokument såsom riktlinjer eller principer för medborgardialoger, demokratipolicy etc., som utredningen rekommenderar, i sig borgar för ett sådant arbetssätt. Demokratiaspekten måste istället vara en alltid närvarande del i det kommunala arbetssättet.

Burlövs kommun har lång erfarenhet av statliga infrastrukturella åtgärder som krävt och kräver omfattande och långsiktig medborgardialog och kommunen ingår i Sveriges Kommuner och Landstings nätverk för utveckling av metoder för medborgardialog.

12. Det förstärkta folkinitiativet

Burlövs kommun tillstyrker förslaget att det ska vara möjligt att samla in underskrifter via internet och att en nationell webbplats ska inrättas för såväl folkinitiativ som folkmotioner eller motsvarande. Kommunen tillstyrker även förslaget som avser fastställandet av antalet erforderliga namnunderskrifter för att väcka ett folkinitiativ.

Burlövs kommun instämmer i bedömningen att kommuner bör publicera information om pågående folkinitiativ på sin webbplats, och ser positivt på försöksverksamhet med e-röstning i kommunala folkomröstningar.

13. Medborgarförslag och folkmotion

Burlövs kommun avstyrker förslaget att ersätta reglerna om medborgarförslag med de obligatoriska folkmotionerna.

Burlöv, liksom många andra kommuner, arbetar redan idag med dialogmodeller som i stort överensstämmer med de föreslagna folkmotionerna. I Burlövs kommun har medborgarna möjlighet att väcka ett e-förslag, som hanteras och bereds på samma sätt som i förslaget. En skillnad är dock att det med utredningens förslag skulle bli svårare att väcka en folkmotion än det idag är att väcka ett e-förslag, eftersom antalet underskrifter som krävs skulle bli större. Kommunen anser att, om folkmotioner införs, det bör vara frivilligt för kommunerna.

Burlövs kommun har likaledes infört en "förslagslåda" på kommunens webbplats, i likhet med utredningens bedömning, där medborgare har möjlighet att lämna förslag, synpunkter och klagomål.

14. Ungas delaktighet och inflytande

Burlövs kommun avstyrker förslaget att införa en försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder till 16 år vid val till kommunfullmäktige.

Kommunen anser att rösträttsåldern även fortsättningsvis bör sammanfalla med myndighetsåldern. Kommunen anser att det är av stor vikt att öka och uppmuntra unga människors intresse för politik och möjliggöra deras inflytande och engagemang i lokala samhällsfrågor, men att detta bör ske på andra sätt än genom att sänka rösträttsåldern. Här spelar skola och föreningsliv en stor roll.

Burlövs kommun instämmer naturligtvis i utredningens bedömning att ungas rätt att liksom andra medborgare gå samman för att ägna sig åt gemensamma intressen eller för att driva opinionsbildning och politik, såväl i skolan som på fritiden, bör uppmuntras, respekteras och stödjas.

15. Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning

Burlövs kommun instämmer i de flesta bedömningar utredningen gör avseende delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Kommunen anser dock inte att beslutsfattande på distans i fullmäktige och nämnder är ett bra alternativ, utan att man i första hand bör vidta åtgärder så att personer med funktionsnedsättning kan delta i sammanträden på samma villkor, t.ex. genom tillgängliga lokaler och ett regelverk som vid behov medger assistansersättning, ledsagarservice eller motsvarande för fullgörande av ett politiskt uppdrag.

Burlövs kommun har inflytanderåd för såväl unga som äldre och personer med funktionsnedsättning. Kommunen anser dock att kommunerna bör kunna organisera råden på det sätt som är lämpligast i den enskilda kommunen. Burlöv instämmer dock i att reglementen för inflytanderåd bör fastställas av kommunfullmäktige.

Avslutande kommentar

Burlövs kommun ser positivt på de olika initiativ som tas men vill poängtera att arbetet med regionindelning, ny kommunallag och detta betänkande hänger ihop och måste stödja varandra för att inte skapa alltför lång implementeringstid. Kommunen hade gärna sett att demokratiutredningen hade diskuterat demokratin i de olika samverkansorgan som växer fram som svar på att bibehålla god service och god myndighetsutövning trots demografiska och geografiska utmaningar.

För Burlövs kommun

Katja Larsson
Kommunstyrelsens ordförande

Lars-Åke Ståhl
Kommundirektör